

omfang sikres det grønlandske erhvervsliv deltagelse i udviklingen.

Udviklingen kan give Grønland nye arbejdspladser og kan derigennem bidrage til at afhjælpe arbejdsløshed. Varetagelse af dette hensyn kræver, at der kan stilles krav med hensyn til virksomheders lokalisering og om beskæftigelse, uddannelse og oplæring af grønlandsk arbejdskraft.

Olje- og mineindustri er behæftet med usikkerhedsmomenter, og en udvinding kan vise sig at blive af kortere varighed. Det er derfor af betydning, at man har indflydelse på arten, omfanget og lokaliseringen af de afledede virksomheder og eventuelt på forhånd træffer dispositioner med sigte på en senere afvikling.

Udviklingen af nye virksomheder vil direkte og indirekte kunne have følger for eksisterende virksomheder. De nye virksomheder kan gennem tilbud om højere lønninger medføre et pres på arbejdsmarkedet, der kan gå ud over mulighederne for rationel produktion i bestående erhverv. Udviklingen vil også kunne medføre fordele for bestående virksomheder, der kan optræde som leverandører for de nye virksomheder, f. eks. med hensyn til transport og reparation. Dette vil især være tilfældet, såfremt der stilles krav om benyttelse af grønlandske virksomheder og krav om benyttelse af danske normer og standarder for materialer m. m.

Det udbygningsmønster, der vælges, vil have direkte indflydelse på bosætningsmønsteret og dermed behovet for udbygning af boliger, institutioner, kommunikationsnet m. v. Det er derfor vigtigt at have indflydelse på placeringen. For at sikre samfundet det bedst mulige udbytte kan det være påkrævet at sprede aktiviteten mellem flere byer, ligesom det kan blive nødvendigt at stille krav om, at en virksomhed oprettes i mindre enheder end det ud fra rent driftsøkonomiske hensyn vil foretrakkes.

Endelig må der sikres det offentlige indseende med anlæggenes indpasning i samfundet, især i byplanmæssig henseende, i henseende til anlæggenes udformning, i henseende til miljøbeskyttelse m. v.

Til kapitel 2.

Landsplanudvalget.

Landsplanlægning, der er behandlet i forslaget kapitel 4, er en nydannelse i Grønland. I den byplanlægning, der hidtil har været gennemført, har kommunerne haft en væsentlig rolle, og for at sikre den lokale indflydelse også på landsplan-

lægningen foreslås i § 2 dannelse af et udvalg, landsplanudvalget, der får et medansvar for udarbejdelse og gennemførelse af en landsomfattende planlægning for Grønland. Udvalget medvirker endvidere ved udarbejdelse af byplaner og skal desuden give tilladelser til arealanvendelse uden for byzoner og til placering af anlæg med mere end lokal betydning inden for byzonerne. Landsplanudvalget bliver ankeinstans for klager over kommunalbestyrelsernes afgørelser. Ankeinstans for udvalget er ministeren for Grønland. Det påregnes, at udvalget får hjemsted i Godthåb. Der kan til udvalget knyttes tilfornordnede fra de administrative, der henhører under de i udvalget repræsenterede instanser.

Til kapitel 3.

Arealanvendelse.

§ 3 lovfæster den hidtil antagne retstilstand, at man ikke uden tilladelse kan tage et areal i brug til bebyggelse, andre faste installationer eller i øvrigt på en måde, hvorved det unddrages almenhedens almindelige benyttelse. Denne formulering omfatter også inddragelse af jord til dyrkning, men lovforslagets § 27 opretholder regulativet om erhvervelse af jord til landbrug i Sydgrønland. Det slås endvidere fast, at ændret benyttelse også kræver tilladelse. Det kræver ikke tilladelse efter denne bestemmelse at lave om på eksisterende bygninger, hvis den anvendelse, der gøres af bygningerne, er den samme som hidtil, og der ikke tages yderligere areal i anvendelse, men det kan være bestemt i bygningsreglementet eller det kan følge af en byplan, at om- og tilbygning kræver tilladelse.

Lovens ordning er således den, at enhver, der ønsker at sikre sig et bestemt areal til en eller anden brug, i alle tilfælde skal have tilladelse hertil af en offentlig myndighed. Dette gælder, hvad enten det ønskede areal ligger i et område, der er omfattet af en vedtaget byplan, eller er omfattet af landsplanlægningen eller er uden for sådanne plandækkede områder. I § 4 er det angivet, hvilken myndighed der skal give tilladelsen.

Stk. 3 begrænser brugen af nedlagte bygder eller byer. Det angives udtrykkeligt, at oprettelse af erhvervsvirksomhed og beboelse i nedlagte bebyggelser kræver tilladelse. Det er ikke usædvanligt, at de nedlagte bebyggelser finder ny anvendelse til forskellige formål for befolkningen i nærliggende byer. Man har således set forladte bygninger anvendt til sportshytter, lejrskoler, hotel og restauranter.